

Ahoj kamarádi,

přinášíme vám speciální díl skupinového občasníku, tentokrát věnovaný výrobě středověkého kostýmu a výzbroje. Před pár lety jsme jezdili na hodně středověkých výprav, podnikali jsme rytířské turnaje, navštěvovali bitvy, zachraňovali princezny z rukou loupežníků a vůbec strávili dost času v jiných dobách...

Tento rok se na velikonoční výpravě opět přesuneme do časů, kdy muži byli stateční, dámy vznešené a děti špinavé. Stanou se z nás rytíři a možná si najdeme i nějaký hrad.

Abychom zapadli a nebyli všem pro smích, že se neumíme oblékat, musíme si ovšem vyrobit správný kostým. Varkoč, hazuku, suknicu, plášť či jen kápi.

A abychom v těch divokých dobách nebyli úplně bezbranní, budeme potřebovat i zbraň a zbroj. Málokdo z nás ale má doma meč a kroužkovou košili, proto si vyrobíme řemdih a štít.

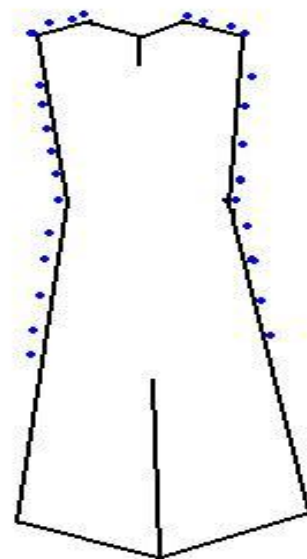
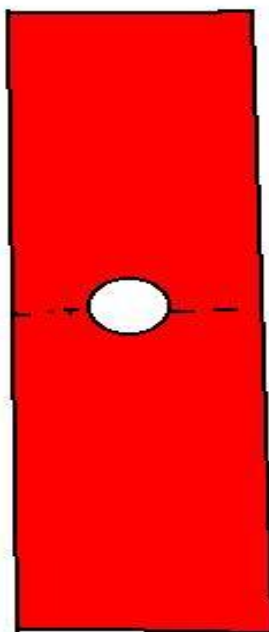
Nikde tu nebudeme psát o kalhotách. Pro dobrý dojem lze použít bavlněné elastické kalhoty, pohodlnější však většinou jsou obyčejné, jednoduché, jednobarevné kalhoty. U dam a slečen pak sukně nebo šaty.

Začneme oblečením zbrojného a obecného lidu. Nejjednodušší variantou, jak ve středověku zapadnout, je varkoč.

Varkoč

Varkoč je vlastně jen pruh látky s otvorem přes hlavu. Přehodíte, zapnete přes něj pásek a je to. Základní variantu vidíte na prvním obrázku vlevo. Pokud díru vystříhnete přesně uprostřed, budete mít varkoč vpředu delší. Doporučuji posunout otvor tak o 5 až 10 cm. Také velikost otvoru nepřehražte a stříhejte raději dvakrát, ať vám nespadne přes ramena.

Takový varkoč ale neodpovídá stylu rytíře, když si dáte trochu práce, snadno vyrobíte mnohem hezčí. Střih vpravo se trochu zužuje směrem k pasu, je šitý ze dvou dílů, po stranách má rozparky (lépe se v tom pak běhá), pod krkem šněrování. Může mít i rozparky vpředu a vzadu. Šněrování už je ale dost složité na výrobu.

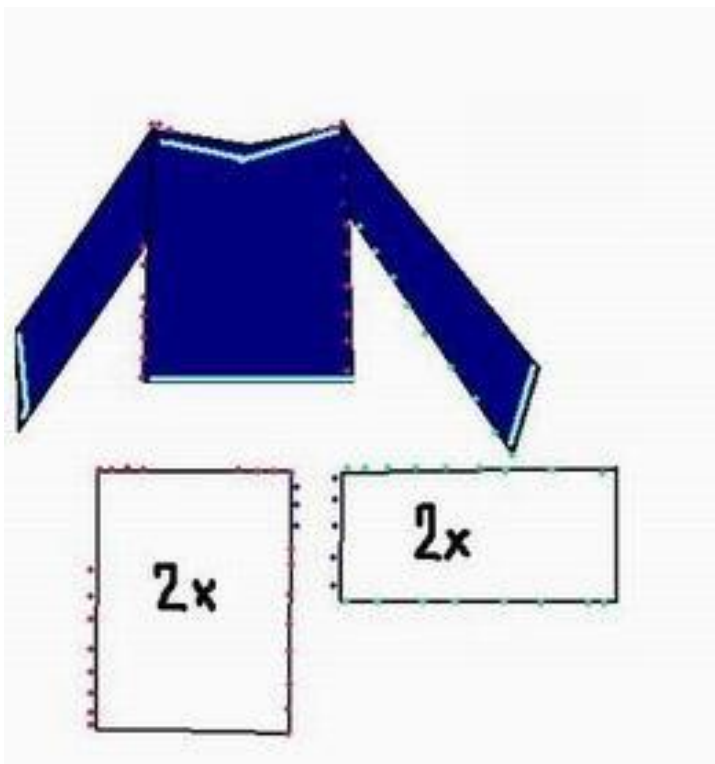
Tunika neboli hazuka

Dalším jednoduchým kusem oblečení, který nosili ženy i muži, je tunika. Samozřejmě zase jen na vás záleží, kolik práce si s ní dáte a jak bude ve výsledku vypadat.

Tunika je sešitá ze dvou stejných obdélníků. Výstřih je vlastně jen nesešité místo. Rukávy mají též tvar pravidelného obdélníku. Takže: obdélníky musí být dost velké, pečlivě si změřte boky a ramena, ať se do toho vejdete, změřte si délku (do půli stehů nebo těsně pod zadek). Tělové díly položte na

sebe a sešijte v těch místech, kde jsou na obrázku puntíky – to jsou švy. Nechejte nesešitá místa pro hlavu a rukávy.

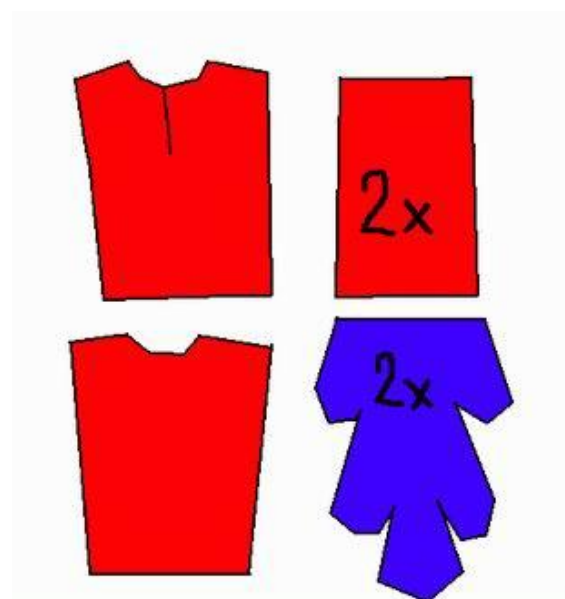
Teď rukávy. Obdélník nejdřív stočte a sešijte, až z něj bude takový tunel – prostě rukáv. A pak ho jedním koncem přišijte k tělovému dílu. Totéž s druhým rukávem. A nezapomeňte olemovat nebo zahrnout a zašít části, které by se vám jinak třepily. Hotová tunika může vypadat trochu smutně a levně. Zajděte do galanterie a kupte nějakou hezkou portu – ozdobnou stuhu nebo lemovku. Olemujte portou výstřih zepředu i zezadu, také rukávy a spodní lem. Můžete na ni něco vyšít nebo namalovat. Tunika má spoustu variant. Může se sešít jen po stranách a nahoře u krku se můžou dát místo švu dvě krátká šněrování. Rukáv se může otočit švem nahoru a nemusí se sešívát celý, ale nechají se na konci rozparky, nebo se místo švu udělá dlouhé šněrování. Nebo se rukávy přišijí, ale nesešijí se do roury, a zůstanou takové závojičky. To už záleží na fantaii.

Halena

Chcete-li být za středověké fešáky, ušijte si halenu. Halena má mnoho společného s tunikou, ale vypadá malinko jinak. Tak především lépe sedí, má tvarovaný výstřih, většinou pod krkem šněrování. Rozdílů ve střihu je několik. Za prvé má jiný výstřih. Za druhé má sešikmená ramena. Aby jste se trefili do správného sešikmení není nic jednoduššího než to obkreslit od nějaké normální košile. Za třetí rukávy mívají různé tvary, rozšiřují se, mají volány, závoje, dubové listí... Halena na obrázku je velmi ozdobná. Vlevo nahoře je přední díl s prostřihem pro šněrování nebo jiné zapínání. Vlevo dole

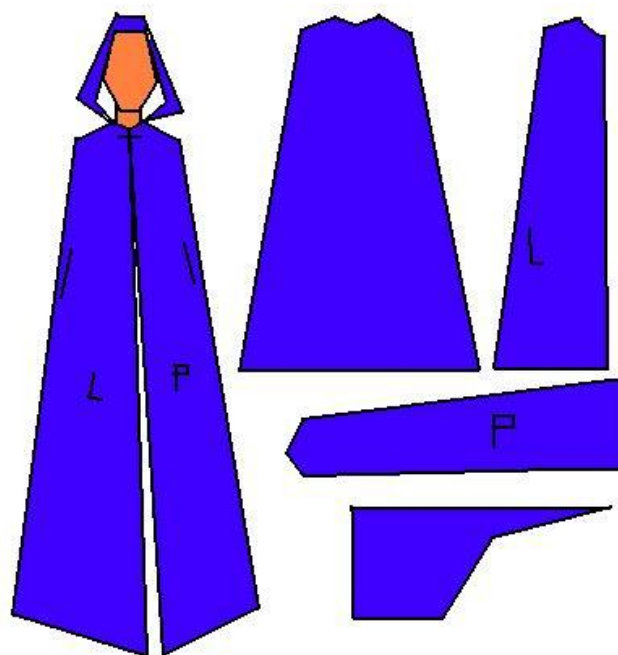
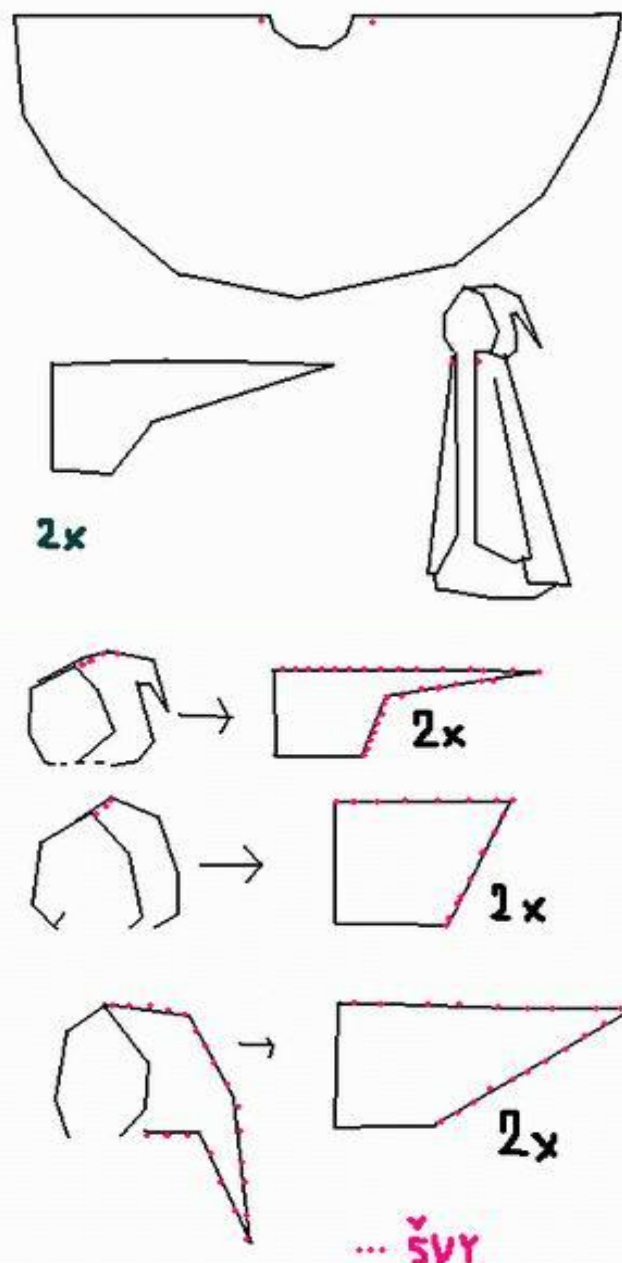
je zádový díl. Vpravo dole je závěs pod rukáv s "dubovým listím" a vpravo nahoře rukáv, který má obyčejný obdélníkový tvar. Sešívá se to stejně jako tunika. Prostřih u krku umožňuje snadnější oblékání.

Plášť

Pro ochranu před chladem a nepohodou je dle středověké módy vhodné obléci plášť. Žel, je to docela drahá záležitost. Potřebujete sehnat kvalitní splývavou látku, která se nemačká a příliš rychle nepromoká – nebo pokud chcete okrasný plášť... Každopádně si dejte pozor, jakou šířku látky kupujete. Kupujte 150 cm šířku nebo větší. Pak vám na půlkruhový plášť stačí kolem 4 metrů. Dobře si změřte poloměr kruhu a to od konce krku po vámi požadovanou délku.

Nakreslit na látku půlkruh je obtížné. Nejlépe se to dělá špagátem – použijete ho jako kružítko. Jeden konec někdo drží na místě a druhým opisuje kružnici. Jistě – plášť jde ušít i z více dílů.

Plášť je vepředu o něco kratší než vzadu. Má i své varianty. Tento je půlkruhový, ale jsou i tři čtvrtě kruhový a kruhový. Pak si stačí vybrat jen tvar kápě a přidat pod krk zapínání – širokou plochou gumu, brož, zavírací špendlík, šněrování... Dávejte si pozor, aby oba díly kapuce byly zrcadlové. Tudiž obkreslíte stříh, otočíte ho a znovu obkreslíte. Složitější na šití, ale méně náročná na spotřebu látky je druhá varianta - pláštěnka. Vychází z košilového stříhu, vypadá dobře, ale efektní hození cípu přes rameno sní prostě neuděláte...

Absolutně nejjednodušší plášť uděláte, když sešijete veliký obdélník, jedna strana na délku pláště, druhá na necelé rozpažení. Na horním konci sešijete po celé délce tunýlek, kterým provléknete šňůru. Ta plášť stáhne okolo ramen a zároveň ji použijete jako zapínání. K tomuto modelu je vhodným doplňkem kápeň.

Kápě

Kápě je skvělá na ochranu před větrem i malým deštěm. Navíc pokud nemáte plášť, je dobrým doplňkem tuniky nebo varkoče. Nejjednodušší postup výroby je stejný jako u pláště, pouze změníte délku. Přední díl pak můžete sešít nebo upravit na zapínání.

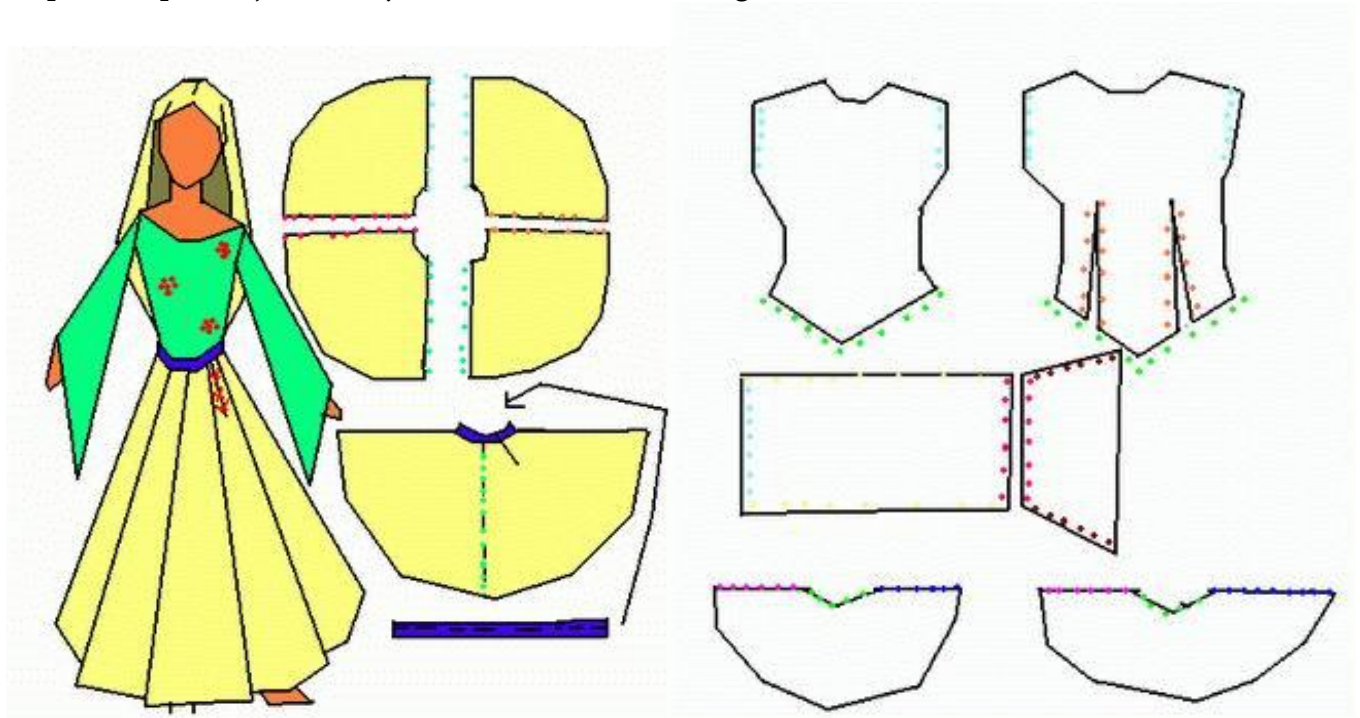
Kompletní popis výroby luxusní originální kápě najdete na webové adrese:

<http://arboria.asf.cz/view.php?cisloclanku=2003080401> Je delší a složitější, ale výsledek stojí zato.

Sukně a šaty

Pánům už jsme se věnovali dost a dost, je čas na dámy. Pravá středověká dáma nenosila džíny a tričko, ale s noblesou se nosila v šatech. Ženský obecný lid pak oblékal halenu nebo tuniku a suknici nebo šaty.

Nejdříve se naučíme dělat kolovou sukni. Je to jednoduché, naměřte délku, z látky vystříhnete díly a sešijte dle obrázku. Na boku udělejte od pasu níž rozparek a šněrování, aby jste sukni oblékli. Případně v pase dejte do tunýlku tkanici nebo širokou gumu.

Šaty jsou o něco složitější, každý vám je ale pochválí. Dolní část šatů je stejná jako sukně, pouze doplňte horní díl.

Střih je asi takovýto, jen vespod sukně neodpovídá měřítku ostatních částí.

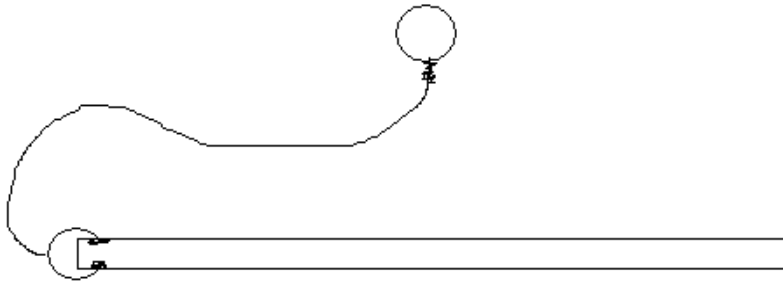
Přední a zadní díl těla je snad poznat. Přední díl má zášívky. Zášívky nedělejte, dokud si tělo nenastehujete a neobléknete. Pak až vám někdo pomůže pod prsy sešpendlit dvě zášívky, teprve potom je stříhejte a zašívajte. Také rukáv je nakreslený jen jeden, je třeba stejný vystříhnout ještě jednou. . Je to rukáv s volánem.

Teď než se pustíte do výroby, tak zopakujme co budete potřebovat abyste mohli začít.

- balící papír, na který nakreslíte střih
- křídou, nejlépe krejčovskou(dá se koupit v galanterii)

- metr krejčovský
- hodí se i provázek na kreslení velkých kružnic
- látku neboli tkaninu:-)
- špendlíky, nitě, nůžky, jehly
- šikovní ruce a třeba i šicí stroj.

Řemdih a štít

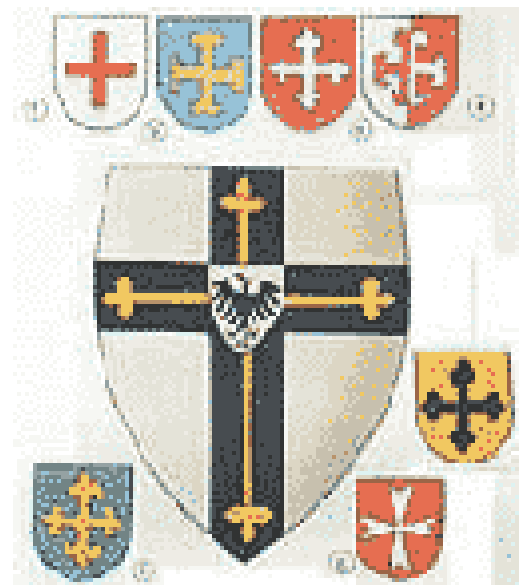
Řemdih je středověká zbraň vcelku jednoduchá na výrobu. Jako rukojeť slouží 30 až 50 cm dlouhá dřevěná tyč. V originále na ní byl přidělán řetěz a železná koule pobitá hroty, my ale zůstaneme u měkčí varianty. Na jednom konci provrtejte otvor, kterým provléknete šňůru. Na druhý konec přivažte látkový pytlík naplněný hadry, třeba starými ponožkami. Šňůru nechte 50 – 60 cm dlouhou. Doporučuji celou násadu omotat molitanem (nejlepší jsou izolace na vodovodní trubky) a oblepit kobercovkou. Náhodný zásah rukojetí pak bolí mnohem méně. Toto vylepšení doporučuji hlavně mladším rytířům.

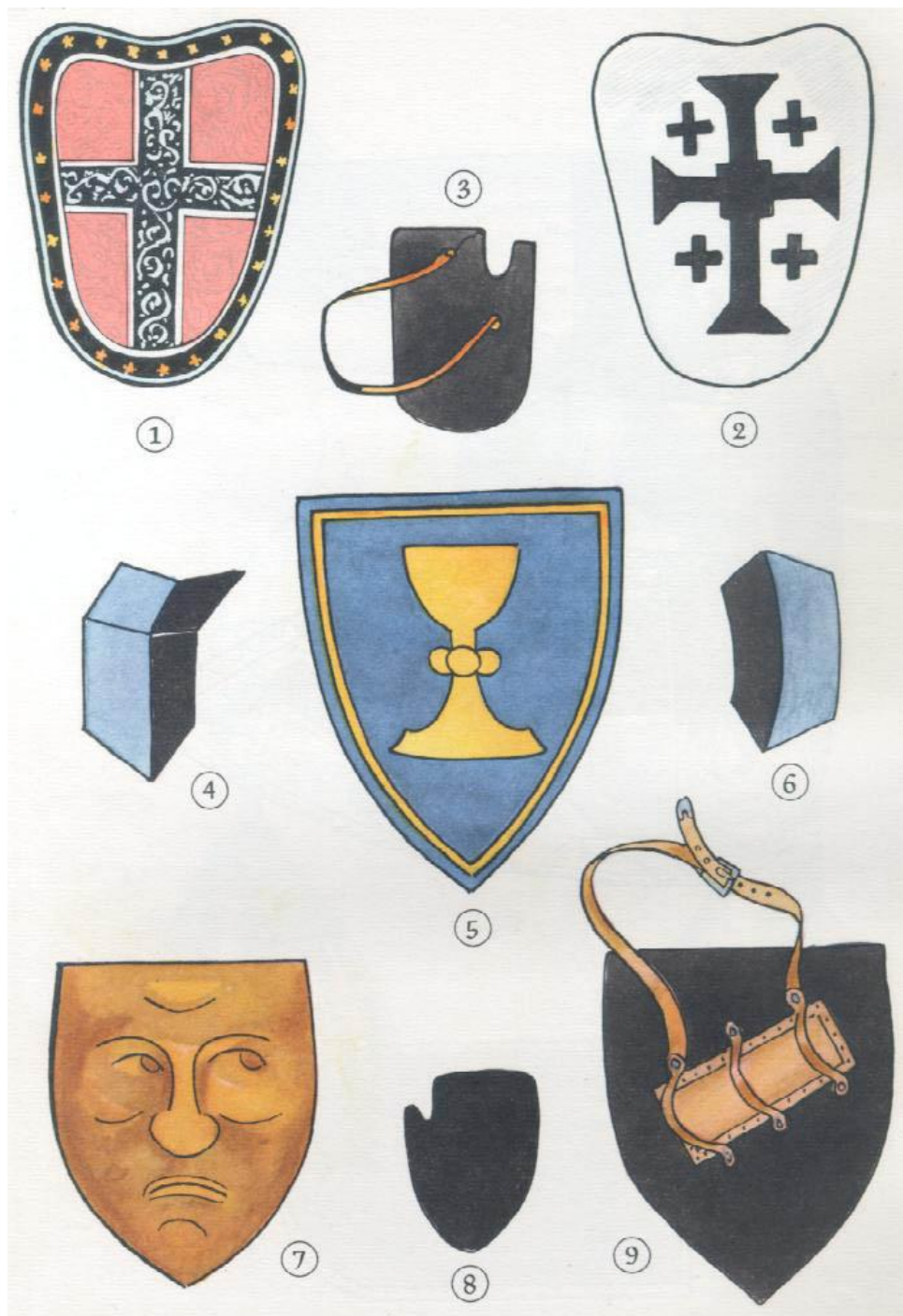
Štít používáme klasických tvarů, to znamená erbový. Kulatý lze použít také, ale není tak hezký a hodí se spíše k Vikingům.

Jako materiál lze použít karton (moc nevydrží, ale štítem se nezraníte) nebo dřevěnou překližku. Oba materiály se dají jednoduše pomalovat, pokročilejší výrobci dřevěné štíty potahují kůží.

Na rubu štítu je třeba vyrobit úchyt na ruku. Praváci drží štít levou, leváci pravou rukou. Doporučuji úchyt udělat šikmo, asi 45° (na druhém obrázku dole). Úchyt má dvě oka, jedno chytíte do pěsti, druhé stáhnete okolo předloktí. První udělejte pevné, druhé stahovací, ať vám štít nelítá okolo ruky.

Na kartonový štít se dá plátěný úchyt snadno přišít nebo přilepit, na dřevěný např. přišroubovat (použijte do sebe zapadající šrouby s dvěma hlavami, bez matky). Požádejte o pomoc rodiče, určitě něco vymyslíte.

Neváhejte zeptat se vedoucích, rádi vám pomůžeme.

Literatura, zdroje, další inspirace:

<http://arboria.asf.cz/>

<http://www.kazi.webz.cz/wagner/>

www.larp.cz

www.curiavitkov.cz

Děkujeme.

Materiál vyhrazen pouze pro vnitřní potřebu 117. PS Kalich.

Fido